

Op speurtocht in De Maashorst

Verslag veldlesproject 2016

Met het veldlesproject "Op speurtocht in De Maashorst" krijgen schoolkinderen een unieke natuurbeleving op een plek waar hard wordt gewerkt aan natuurontwikkeling. De kinderen leren in de klas over de bijzondere kwaliteiten van het natuurgebied De Maashorst en over de veranderingen die hier plaatsvinden. Tijdens een bezoek aan gebied ontdekken de kinderen zelf hoe mooi en bijzonder deze plek is. Met dit project worden niet alleen veel kinderen bereikt, maar ook veel volwassenen, zoals ouders en leerkrachten.

Inleiding

Om kinderen bij natuurontwikkeling in De Maashorst te betrekken heeft ARK Natuurontwikkeling in 2015 samenwerking met Natuurcentrum De Maashorst een veldwerkproject voor de **groepen 6, 7 en 8** van het basisonderwijs ontwikkeld. Het project bestaat uit **een powerpointpresentatie op school en een veldles in het terrein zelf**. Dit is het verslag van het tweede jaar van het veldlesproject. De veldlessen worden mede mogelijk gemaakt door de Provincie Noord-Brabant.

De binnenles

Eerst komt er een medewerker op bezoek in de klas om aan de hand van een powerpointpresentatie te vertellen over de veldles en het gebied dat de kinderen zullen bezoeken. Ouders zijn ook welkom bij deze binnenles. Er wordt o.a. ingegaan op de natuur van De Maashorst, wijst, bosontwikkeling, het verbinden van natuurgebieden en natuurlijke begrazing.

Vragen van de kinderen:

- *Als die wisenten zo zeldzaam en bijzonder zijn, worden ze dan niet gestolen?*
- *Wat gebeurt er als je je vinger in de zonnedauw steekt? (Een vleesetend plantje).*
- *Zijn dieren niet bang om te vallen als ze over de natuurbrug lopen?*
- *Dat je stenen kunt vinden die de Maas hier lang geleden heeft neergelegd (toen er nog mammoeten leefden) vinden de kinderen heel bijzonder. Kun je die stenen ook verkopen, vragen ze zich af.*

De veldles

Bij de veldles draait het vooral om struinen, genieten, ontdekken en verwondering. In groepjes van 4 -6 kinderen met een begeleidende ouder gaan de kinderen aan de slag. De 10 speciaal voor deze locatie ontwikkelde opdrachtkaarten helpen hen om beter te kijken en te onderzoeken. Titels van de opdrachtkaarten: Op expeditie; Wisenten; Vraat; Vogels; Planten; Kleine beestjes; waterdiertjes; Bos en bomen; Dood dier; Dit gebied.

- *Er liepen twee reeën nietsvermoedend naar ons groepje toe; we zagen een rugstreppad in een konijnenhol, een libel die net uit de pop was geslopen, een driehoornmestkever; we vingden heel veel bootsmannetjes en ook larven van alpenwatersalamander en kleine watersalamander; we vonden een schedel van een das, een waterjuffer vastgekleefd aan de zonnedauw, ...*
- *Een moeder: ik weet niet wie er nu meer plezier had, de kinderen of ik*

Onderweg naar de centrale veldlesplek wordt al van alles ontdekt

Nieuwe dieren

Sinds maart 2016 is de Maashorst een imposante diersoort rijker: de wisent. In dit jaar zijn er ook Exmoor pony's en Taurossen geïntroduceerd in de Maashorst. De grote kudde Schotse Hooglanders die in de Maashorst leefde moest hiervoor plaats maken. De verwachting is dat deze nieuwe samenstelling van grazers meer natuurkwaliteit oplevert. Met elkaar zorgen ze voor een gevarieerd landschap waar een groot aantal verschillende soorten planten en dieren kan leven. Voor het veldlesproject betekende deze verandering: aanpassing van het verhaal in de klas en van een opdracht.

Nieuwe locatie

Het wengebied van de wisenten is tijdelijk afgesloten voor publiek. En daar bevond zich nou juist de veldleslocatie. Er moest dus een nieuwe plek worden gezocht. Er is een fijne plek gevonden, met een vennetje dichtbij waar waterdiertjes gevangen kunnen worden, volop struinmogelijkheden rondom en het wisentengebied op loopafstand. Lastig was wel, dat de gemeente het parkeerbeleid had aangescherpt en parkeren in de buurt niet meer toegestaan was. Veel schoolklassen komen met auto's. Voor dit jaar had ARK een tijdelijke oplossing: parkeren in een wekje dat tijdelijk in bezit van ARK is.

hm ... interessant!

Samenwerking

Vanaf schooljaar 2015-2016 zijn de veldlessen opgenomen in het aanbod van Natuurcentrum De Maashorst. ARK zorgt vooralsnog voor de uitvoering van de activiteiten. Medewerkers van het natuurcentrum lopen af en toe mee met de activiteiten. Zo raken zij vertrouwd met de opzet en werkwijze van de activiteiten. De komende jaren zal de inzet en betrokkenheid van het natuurcentrum toenemen. Op termijn (2018) zullen de veldlessen worden overgedragen aan het natuurcentrum.

Doorgeven:

- Een jongen maakt foto's van de veldles: voor zijn opa, die heel benieuwd is.
- Een jongen verzamelt natuurvondsten voor zijn vriend die er niet bij kon zijn omdat hij ziek was.
- Een moeder zet op de groepsapp: "het begint met regen, maar dat drukt de pret absoluut niet!"

Aanmeldingen en deelname scholen

In 2015 hebben 201 kinderen deelgenomen, van 4 verschillende basisscholen uit de omgeving. In 2016 waren dat 361 kinderen van 10 verschillende basisscholen.

school	plaats	groepen	leerlingen	volwassenen	
Molenveld	Berghem	vj 1	24	6	
Vierheemskinderen	Deursen	nj 1	22	5	
Palet	Heeswijk-Dinther	nj 2	53	12	
Kameleon	Mill	vj 2	54	12	
Hertogin Johanna V	Oss	vj 1	26	6	
Sterrenbos	Oss	*nj 2	50	12	
SBO Vlinder	Reek	vj 2	25	6	
Jan Bluysen	Uden	vj 1	27	7	
Palster	Uden	vj 1	24	6	
SBO Tandem	Uden	vj 4	56	13	
totaal		10	17	361	85

* 1 groep alleen de binnenles

Er zijn al veel
aanmeldingen
voor komend
voorjaar!

In het voorjaar hebben er 12 groepen deelgenomen; in het najaar 5 groepen. Organisatorisch was het een lastig jaar: 5 afzeggingen, waarvan 4 op het laatste nippertje en 2 veldlessen tot twee keer toe verzet vanwege hevige regen. Als reden voor de afzeggingen wordt aangegeven dat het lastig is om voldoende begeleidende ouders mee te krijgen. Ook het drukke programma dat scholen in het voorjaar hebben speelt mee.

Toekomst

Jaarlijks worden er ongeveer 20 lessen aangeboden. Voor het voorjaar van 2017 hebben zich 14 groepen aangemeld. In 2018 zal ARK het project overdragen aan het natuurcentrum.

december 2016
Elma Duijndam
ARK Natuurontwikkeling

wisent

meloen

kikker of prins?

